روی موج کوتاه

پیام جدید پزشکیان در مورد اینترنت

رئیس جمهور از مأموریت به معاون اول خود برای پیگیری وضعیت اینترنت خبر داد. مسعود پزشکیان، با انتشار پیامی در شبکه ایکس نوشت: «ارتباطات مبتنی بر فناوری اطلاعات و اینترنت به بخش جدانشدنی زندگی مردم تبدیل شده است. به برادر عزیزم آقای دکتر عارف ماموریت داده‌ام با لحاظ حساسیت‌های حکمرانی، نظر رهبری و وعده‌ای که به مردم داده بودم، در قالب ساختاری چابک موجبات خدمت‌رسانی بهتر دولت و تحقق انتظارات عمومی را فراهم سازند.»

به مدت پنج شبانه‌روز؛

رزمایش «قائد شهید» سپاه تهران بزرگ برگزار شد

رزمایش «قائد شهید» سپاه حضرت محمد رسول‌الله (ص) با رمز «لبیک یا خامنه‌ای» به مدت پنج شبانه‌روز در مناطق عملیاتی اطراف تهران برگزار شد. به گزارش ایسنا، فرمانده سپاه محمد رسول‌الله (ص) تهران بزرگ و فرمانده این رزمایش، از آمادگی کامل گردان‌ها و تیم‌های تکاور سپاه و بسیج خبر داد و گفت: «در این رزمایش تمامی سناریوهای از پیش تمرین شده، تاکتیک‌ها و تکنیک‌های تیمی و فردی در مقابل دشمن در هر سرزمینی تمرین شد و مورد ارزیابی قرار گرفت». سردار حسن حسن‌زاده اظهار کرد: ارتقای توانایی رزمی برای مقابله با هر گونه تحرک دشمن آمریکایی-صهیونی از اهداف و سناریوهای اجرای شده این رزمایش بود که با موفقیت انجام و همه اهداف رزمایش محقق شد.

فیدان در قطر:

از تنگه هرمز نباید به‌عنوان سلاح استفاده شود

وزیر خارجه ترکیه که به قطر سفر کرده است، گفت که از تنگه هرمز نباید به‌عنوان «سلاح» استفاده شود. هاکان فیدان در کنفرانس خبری مشترک با همتای قطری خود در دوحه در عین حال گفت آنکارا از تلاش‌ها برای باز کردن تنگه هرمز حمایت می‌کند. نخست‌وزیر و وزیر خارجه قطر، هم گفت که ایران نباید از تنگه هرمز به‌عنوان ابزاری برای اعمال فشار یا «باج‌گیری» از کشورهای منطقه خلیج فارس استفاده کند. محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، همچنین گفت که سفر اخیرش به آمریکا برای کمک به پایان دادن جنگ با ایران بوده است.

به نقل از معاون امنیتی وزیر کشور اعلام شد؛

ثبت‌نام یک میلیون عراقی برای شرکت در مراسم تشییع رهبر شهید

سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس به نقل از معاون امنیتی وزیر کشور گفت که حدود یک میلیون عراقی برای شرکت در مراسم تشییع رهبر شهید انقلاب اسلامی ثبت‌نام کرده‌اند و برادران عراقی درخواست دارند که رهبر شهید انقلاب در عراق هم تشییع شود. به گزارش همشهری آنلاین، ابراهیم رضایی در تشریح جلسه روز سه‌شنبه کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: در جلسه کمیسیون، معاون امنیتی وزیر کشور بیان داشت که ۲۵۰۰ موکب شناسنامه‌دار ایرانی و ۱۱۵ موکب عراقی در مراسم شبانه «بیعت با ولایت» فعالیت دارند.

ادعای کویت:

چهار نفوذی وابسته به سپاه پاسداران را دستگیر کردیم

وزارت کشور کویت ادعا کرد که «چهار نفوذی وابسته به سپاه پاسداران» را حین تلاش برای ورود به کشور از طریق دریا بازداشت کرده است. خبرگزاری دولتی کونا به نقل از این وزارتخانه مدعی شد، دستگیرشدگان دو سرهنگ، یک سروان و یک ستوان نیروی دریایی سپاه بوده‌اند که «اذعان» کرده‌اند ماموریت داشتند به جزیره بوبیان «نفوذ» کنند. در این بیانیه ادعا شده است که این چهار نفر در اول ماه مه (۱۱ روز پیش) سعی کردند «سوار بر یک قایق ماهیگیری که مخصوص انجام اقدامات خصمانه علیه کویت تدارک داده شده بود» وارد کویت شوند.

نعیم قاسم:

از ایران به خاطر توجهش به لبنان و مردمش تشکر می‌کنیم

دبیر کل حزب‌الله لبنان ما از ایران به خاطر توجهش به لبنان و مردمش تشکر می‌کنیم و از هر طرفی که در توقف تجاوز مشارکت کند، تشکر خواهیم کرد. به گزارش المیادین، «شیخ نعیم قاسم» در پیامی تصریح کرد: توافق ایران و آمریکا که شامل توقف تجاوز علیه لبنان است، مسلما قوی‌ترین کارت برای توقف تجاوز است. مسئولیت مذاکره برای دستیابی به اهداف حاکمیتی لبنان همچنان بر عهده مقامات لبنانی است.

شکایت ایران از آمریکا به دیوان داوری لاهه

دولت جمهوری اسلامی ایران با طرح دعوی در دیوان داوری لاهه، از آمریکا به دلیل «تجاوز نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران»، «اعمال تحریم‌های اقتصادی» و «تهدید به توسل به زور» شکایت کرد. این دادخواست بر اساس مفاد بیانیه‌های ۱۹۸۱ الجزایر و به دلیل نقض تعهدات بین‌المللی آمریکا در جنگ ۱۲ روزه علیه ایران، اسفندماه سال ۱۴۰۴ در دیوان داوری دعاوی ایران و آمریکا ثبت شده است. گفتنی است بر اساس بند اول بیانیه الجزایر، دولت آمریکا متعهد شده است که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، سیاسی یا نظامی، در امور داخلی ایران مداخله نکند.

پاکستان:

تماس‌های دیپلماتیک در سطح بالا ادامه دارد

وزارت خارجه پاکستان از تداوم روابط دیپلماتیک ایران و آمریکا خبر داد. وزارت خارجه پاکستان درباره نحوه تبادل پیام میان دو طرف تهران ـ واشنگتن توضیحاتی ارائه کرد. این وزارتخانه اعلام کرد: اگرچه مذاکرات رسمی هنوز از سر گرفته نشده است، اما تماس‌های دیپلماتیک در سطح بالا ادامه دارد.

برگزاری جلسات وبیناری مجلس از هفته آینده

عضو هیأت رئیسه مجلس گفت: جلسات علنی مجلس از هفته آینده به‌صورت وبیناری برگزار می‌شود. علیرضا سلیمی از برگزاری جلسات کمیسیون‌های تخصصی و فراکسیون‌ها در روز سه‌شنبه خبر داد و افزود: جلسه اعضای کمیسیون صنایع و معادن مجلس با سیدعلی مدنی‌زاده وزیر اقتصاد و امور دارایی برگزار شد.

نشست پاریس - لندن با محور هرمز؛ رویکردی نمایشی یا تدارک برای جنگ؟

دیپلماسی روی عرشه شارل دوگل!

طهمورث گیلانی

در حالی که امواج متلاطم خلیج فارس بیش از هر زمان دیگری بوی باروت و سیاست به خود گرفته است، منطقه شاهد ظهور آرایش جدیدی از قدرت‌های فرامنطقه‌ای است که تحت لوای «امنیت کشتیرانی» و با پیش‌قراولی پاریس و لندن، گام به یکی از حساس‌ترین آبراه‌های جهان گذاشته‌اند. نشست روز سه‌شنبه که با حضور بیش از ۴۰ کشور جهان برگزار شد، یک گردهمایی ساده دیپلماتیک نبود؛ بلکه تلاشی برای تثبیت یک مأموریت نظامی-دفاعی به رهبری بریتانیا و فرانسه بود که قصد دارد پس از برقراری یک آتش‌بس احتمالی، مسئولیت اسکورت کشتی‌های تجاری و مین‌روبی در تنگه هرمز را بر عهده بگیرد. اما این ابتکار که با اعزام ناو هواپیمابر «شارل دوگل» فرانسه و ناوشکن «اچ‌ام‌اس دراگون» بریتانیا همراه شده، در تهران با نگاهی آمیخته به هشدار و تهدید نگریسته می‌شود. مقامات ایرانی این تحرکات را نه عاملی برای ثبات، بلکه گامی در جهت نظامی‌سازی بیشتر منطقه‌ای می‌دانند که ریشه ناامنی‌های آن را باید در جای دیگری جست‌وجو کرد.

مأموریت ناتو در لباس اروپایی

جان هیلی، وزیر دفاع بریتانیا، که به همراه کاترین واترین، همتای فرانسوی خود، ریاست این نشست بزرگ را بر عهده داشت، با ادبیاتی که ترکیبی از عزم نظامی و ضرورت سیاسی بود، اعلام کرد: «ما در حال تبدیل توافقات دیپلماتیک به طرح‌های نظامی عملی هستیم تا اعتماد را برای کشتیرانی در تنگه هرمز بازیابی کنیم.» این طرح که کشورهایی نظیر کره جنوبی و برخی دولت‌های عربی حاشیه خلیج فارس نیز به آن ملحق شده‌اند، به دنبال ایجاد یک چتر امنیتی برای عبور یک پنجم نفت و گاز مایع جهان است. با این حال، پرسش اساسی اینجاست که آیا حضور فیزیکی ناوهای جنگی در منطقه‌ای که تحت کنترل هوشمند ایران قرار دارد، می‌تواند به بازگشت اعتماد منجر شود یا خود به کاتالیزوری برای برخورد تبدیل خواهد شد؟

پاسخ تهران به این پرسش، صریح بود. کاظم غریب‌آبادی، معاون وزیر امور خارجه ایران، در موضع‌گیری قاطع خود تأکید کرد: «هر گونه استقرار و جای‌گیری ناوشکن‌های فرامنطقه‌ای در اطراف تنگه هرمز به بهانه حفاظت از کشتیرانی، چیزی جز تشدید بحران و تلاشی برای سرپوش گذاشتن بر ریشه اصلی ناامنی در منطقه نیست.» او با هشدار نسبت به پاسخ «قاطع و فوری» ایران، عملاً مشروعیت این مأموریت را زیر سؤال برد. از سوی دیگر، امانوئل مکرون، رئیس جمهور فرانسه، در تلاشی برای تلطیف فضا، گفت که پاریس به دنبال تقابل مستقیم با ایران نیست و حتی این مأموریت را «هماهنگ‌شده با ایران» توصیف کرد. مکرون با رد ایده وضع عوارض بر کشتی‌ها، سعی کرد چهره‌ای میانجی‌گر از فرانسه ارائه دهد، اما اعزام ناو شارل دوگل و انتشار ویدیوهای عبور آن از کانال سوئز، پیامی متفاوت به اتاق‌های عملیات در تهران مخابره کرد.

وقتی ترامپ میز مذاکره را واژگون می‌کند

در حالی که اروپایی‌ها با احتیاط به دنبال باز کردن گره‌های کور دیپلماتیک هستند، دونالد ترامپ در واشنگتن با رویکردی تهاجمی، عملاً هر گونه امید به آتش‌بس پایدار را به چالش کشیده است. ترامپ با رد آخرین پیشنهاد ایران که از سوی مقامات تهران «سخاوتمندانه» توصیف شد، آن را «مزخرفات» و «احمقانه» خواند. او در پست‌های اجتماعی خود گفت: «این پیشنهاد خیلی ضعیف است و عملاً امید زیادی به ادامه آتش‌بس وجود ندارد.» گزارش‌های رسیده از راهروهای کاخ سفید حاکی از آن است که صبر ترامپ رو به پایان بوده و او گزینه‌هایی نظیر از سرگیری حملات هوایی به اهداف باقی‌مانده در ایران و یا اجرای دوباره «پروژه آزادی» برای اسکورت نظامی توسط ارتش آمریکا را روی میز دارد.

این تضاد میان رویکرد «دیپلماسی مسلحانه» اروپا و «فشار حداکثری نظامی» ترامپ، تهران را در موقعیت پیچیده‌ای قرار داده است. اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت خارجه، تأکید کرده است که ایران به دنبال پایان جنگ، لغو محاصره و آزادسازی دارایی‌های خود است، اما پاسخ‌های ترامپ نشان می‌دهد که واشنگتن به چیزی کمتر از «مدل لیبی» و برچیدن کامل زیرساخت‌های هسته‌ای ایران راضی نیست. بنیامین نتانیاهو نیز با هم‌صدایی با ترامپ، بر لزوم برچیدن تأسیسات هسته‌ای ایران اصرار دارد؛ موضوعی که از نظر دیپلمات‌های پیشین ایرانی همچون سید عباس موسویان، یکی از سه گره اصلی است که توافق را به بن‌بست کشانده است. موسویان معتقد است آمریکا به دنبال «توافقی شبیه تسلیم» است که تهران هرگز آن را نخواهد پذیرفت.

آیا اروپا قدرت حل بحران را دارد؟

تحلیلگران سیاسی در داخل و خارج از کشور، نسبت به کارآمدی ابتکار فرانسه و انگلیس با دیده تردید می‌نگرند. بسیاری بر این باورند که اروپا پس از دهه‌ها وابستگی امنیتی به آمریکا، اکنون فاقد قدرت سخت و نرم کافی برای میانجی‌گری میان دو قدرت بزرگ یعنی ایران و ایالات متحده است. حضور ۴۰ کشور در نشست لندن و پاریس، اگرچه در ظاهر یک موفقیت دیپلماتیک به نظر می‌رسد، اما در عمل می‌تواند به عنوان یک «رویکرد نمایشی» تلقی شود که تنها مسیر را برای دخالت نظامی گسترده‌تر اروپا هموار می‌کند. احمد زیدآبادی، روزنامه‌نگار، در تحلیلی به این نکته اشاره می‌کند که «هیچ نوع راه‌حل نظامی فیصله‌دهنده و نهایی برای این بحران قابل تصور نیست» و در نهایت همه راه‌ها باید به دیپلماسی ختم شود، هرچند که اکنون سطح تنش‌ها به شدت بالا گرفته است.

در این میان، نقش کشورهای عربی منطقه، به‌ویژه امارات متحده عربی، ابعاد جدیدی به بحران بخشیده است. گزارش‌های وال استریت ژورنال مبنی بر حملات نظامی امارات به اهدافی در خاک ایران، از جمله پالایشگاه جزیره لاوان آن هم یک روز پس از اعلام آتش‌بس، نشان‌دهنده خروج این کشور از فاز بی‌طرفی و ورود به درگیری فعال است. استفاده از جنگنده‌های فرانسوی و پهپادهای چینی توسط امارات در این حملات، لایه دیگری از پیچیدگی را به روابط تهران با پاریس و پکن افزوده است. در حالی که کره جنوبی نیز به دلیل حملات اخیر به کشتی‌هایش، به ائتلاف اروپایی پیوسته، ایران هشدار داده است که هر گونه ماجراجویی در تنگه هرمز با واکنشی پشیمان‌کننده مواجه خواهد شد. ابراهیم رضایی، عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس، حتی از احتمال آغاز غنی‌سازی ۹۰ درصد در صورت حمله مجدد به کشور سخن گفته است.

دیپلماسی در سایه تهدیدات ترامپ

فراتر از ابعاد نظامی، شکاف عمیق در استراتژی‌های فراآتلانتیک میان واشنگتن و پایتخت‌های اروپایی به وضوح نمایان شده است. فردریش مرتس، صدراعظم آلمان، با وجود تلاش برای حفظ کارآمدی ناتو، نتوانسته است نارضایتی خود را از سیاست‌های یک‌جانبه ترامپ پنهان کند. ترامپ در واکنشی تلافی‌جویانه به انتقادات مرتس، دستور خروج ۵ هزار سرباز آمریکایی از آلمان را صادر کرده است که این خود نشان‌دهنده تزلزل در ستون‌های دفاعی غرب است. این تشتت آرا در جبهه متحدان آمریکا، به تهران این پیام را مخابره می‌کند که اروپا اگرچه طرح‌های سیاسی ارائه می‌دهد، اما توان ایستادگی در برابر زیاده‌خواهی‌های واشنگتن را ندارد و مأموریت‌های دریایی آن ممکن است در نهایت به ابزاری برای تأمین منافع آمریکا تبدیل شود، نه یک راهکار مستقل اروپایی.

همچنین، نگاهی به مواضع داخلی در ایران نشان می‌دهد که حضور نظامی اروپا در نزدیکی مرزهای آبی، موجی از واکنش‌های تند را در میان نمایندگان مجلس و چهره‌های سیاسی برانگیخته است. برخی نمایندگان مجلس مانند یوسفی با اشاره به احتمال خروج از NPT در صورت تداوم فشارهای نظامی و سیاسی، تأکید کرده‌اند که ناوهای فرانسوی و انگلیسی در صورت نزدیکی به تنگه هرمز، به «اهداف مشروع» تبدیل خواهند شد. این دیدگاه که در میان طیف‌های گسترده‌ای از نیروهای مسلح نیز بازتاب دارد، نشان می‌دهد که فضای داخلی ایران به‌شدت نسبت به هر گونه حضور فرامنطقه‌ای حساس شده است. از سوی دیگر، منتقدان داخلی معتقدند که برخی جریان‌های غرب‌گرا با «سفیدشویی» اقدامات آمریکا و اروپا، به دنبال تحمیل مذاکراتی هستند که نتیجه‌ای جز تسلیم در بر نخواهد داشت، در حالی که واقعیت میدان حکایت از یک تقابل تمام‌عیار دارد.

شطرنج قدرت در دهانه هرمز

وضعیت تنگه هرمز به نقطه‌ای رسیده است که حتی به گفته یکی از مدیران شبکه الجزیره، میانجی گران سنتی نظیر چین نیز تمایل چندانی به ورود به این معرکه ندارند. گزارش‌های دیپلماتیک حاکی از آن است که پکن ترجیح می‌دهد از دور نظاره‌گر باشد و هزینه‌های سیاسی و نظامی خود را در این منازعه افزایش ندهد. این انزوای دیپلماتیک برای طرح‌های اروپایی، به معنای آن است که ابتکار پاریس-لندن در یک خلأ راهبردی قرار گرفته است. بدون همراهی قدرت‌های بزرگ شرقی و بدون جلب اعتماد واقعی تهران، اعزام ناو شارل دوگل تنها می‌تواند به عنوان یک حرکت نمادین در شطرنج قدرت تلقی شود که نه تنها گرهی از مشکلات کشتیرانی باز نمی‌کند، بلکه ممکن است با یک اشتباه محاسباتی کوچک، جرقه جنگی بزرگ را در حساس‌ترین نقطه جهان بزند.

تحرکات اخیر نشان‌دهنده آن است که اروپا در حال آزمودن یک مدل جدید از «بازدارندگی نرم» است؛ مدلی که در آن سعی می‌کند با تجمیع کشورهای کوچک و متوسط (مانند فنلاند، سوئد و کره جنوبی)، یک جبهه بین‌المللی علیه آنچه «اخلال در کشتیرانی» می‌نامد، ایجاد کند. اما این استراتژی با یک پارادوکس بزرگ روبروست: هرچه حضور نظامی اروپا برای «تأمین امنیت» بیشتر می‌شود، ضریب امنیت واقعی به دلیل واکنش‌های متقابل ایران کاهش می‌یابد. حضور ناوهای اروپایی به جای آنکه نقش ضربه‌گیر را میان ایران و آمریکا ایفا کند، خود به بخشی از صورت مسئله تبدیل شده است. مقامات نظامی ایران بارها تأکید کرده‌اند که امنیت منطقه «تقسیم‌ناپذیر» است و نمی‌توان در حالی که یک کشور تحت محاصره شدید دریایی قرار دارد، انتظار داشت که امنیت برای دیگران به صورت کامل برقرار باشد.

در انتظار تصمیمات سخت

چشم‌انداز پیش رو نشان‌دهنده یک «جنگ اراده‌ها» در دهانه تنگه هرمز است. از یک سو، اروپا با اعزام ناو شارل دوگل و برگزاری نشست‌های چندملیتی، سعی دارد خود را به عنوان ضامن امنیت بین‌المللی معرفی کند و از سوی دیگر، ترامپ با تهدید به حملاتی که «دنیا هرگز ندیده است»، به دنبال تحمیل اراده خود بر تهران است. اما واقعیت میدانی حکایت از آن دارد که هیچ ائتلافی بدون در نظر گرفتن منافع مشروع ایران موفق به برقراری ثبات نخواهد شد. همان‌طور که کی‌یر استارمر، نخست‌وزیر بریتانیا، هشدار داده است، ورود به جنگی که نفعی برای اروپا ندارد، می‌تواند یک بن‌بست تاریخی باشد.

اکنون توپ در زمین دیپلماسی است، اما با ناوهایی که در منطقه لنگر انداخته و پهپادهایی که بر فراز خلیج فارس به پرواز درآمده‌اند، مرز میان صلح و جنگ به باریکی یک تار مو رسیده است. آیا ابتکار فرانسه و انگلیس می‌تواند پلی برای عبور از بحران باشد یا خود به پله‌ای برای سقوط به قعر یک درگیری منطقه‌ای تبدیل خواهد شد؟ پاسخ این پرسش در روزهای آینده و در تقابل میان «میز مذاکره» و «عرشه ناوها» مشخص خواهد شد. آنچه مسلم است، تنگه هرمز دیگر تاب تحمل یک «اشتباه محاسباتی» جدید را ندارد و هر گونه حرکت نسنجیده در این آبراه، می‌تواند کل معادلات انرژی و امنیت جهانی را به آتش بکشد.

شارل دوگل در حال ورود به آب‌های منطقه

بزرگ‌ترین چالش ابتکار فرانسه و انگلیس در این نهفته است که هر چه حضور نظامی اروپا برای «تأمین امنیت» در تنگه هرمز پررنگ‌تر می‌شود، ضریب امنیت واقعی به دلیل واکنش‌های متقابل تهران کاهش می‌یابد. اعزام ناو هواپیمابر «شارل دوگل» به جای آنکه نقش ضربه‌گیر را میان ایران و آمریکا ایفا کند، خود به بخشی از صورت مسئله تبدیل شده است

در حالی که پایتخت‌های اروپایی با برگزاری نشست‌های چندملیتی به دنبال «دیپلماسی مسلحانه» برای بازگشایی آبراه هستند، رویکرد تهاجمی دونالد ترامپ و رد پیشنهادهای تهران، عملاً مسیرهای صلح را مسدود کرده است. این تضاد راهبردی نشان می‌دهد که اروپا فاقد قدرت کافی برای میانجی‌گری مستقل است

نگاهی به مواضع داخلی در ایران نشان می‌دهد که حضور نظامی اروپا در نزدیکی مرزهای آبی، موجی از واکنش‌های تند را در میان نمایندگان مجلس و چهره‌های سیاسی برانگیخته است. برخی نمایندگان مجلس مانند یوسفی با اشاره به احتمال خروج از NPT در صورت تداوم فشارهای نظامی و سیاسی، تأکید کرده‌اند که ناوهای فرانسوی و انگلیسی در صورت نزدیکی به تنگه هرمز، به «اهداف مشروع» تبدیل خواهند شد

یادداشت

خاورمیانه و فرسودگی روانی؛ زندگی در سایهٔ بحران‌های بی‌پایان

خاورمیانه سال‌هاست در وضعیتی زندگی می‌کند که می‌توان آن را «اضطراب مزمن تاریخی» نامید؛ احساسی دائمی از ناپایداری، ناامنی و بی‌اعتمادی به آینده.

عصر ایران؛ احمد فرتاش - در بسیاری از نقاط جهان، بحران یک اتفاق استثنایی است؛ رخدادی که برای مدتی کوتاه زندگی مردم را مختل می‌کند و سپس جامعه دوباره به وضعیت عادی بازمی‌گردد. اما در خاورمیانه، برای میلیون‌ها نفر، بحران دیگر استثنا نیست؛ به بخشی دائمی از زندگی تبدیل شده است. نسلی در این منطقه رشد کرده که تقریباً هیچ‌گاه معنای واقعی ثبات، آرامش بلندمدت یا آینده قابل پیش‌بینی را تجربه نکرده است.

برای بخش بزرگی از مردم خاورمیانه، تاریخ معاصر نه به‌صورت دوره‌های جداگانه، بلکه به شکل زنجیره‌ای پیوسته از جنگ، تحریم، انقلاب، مهاجرت، فروپاشی اقتصادی و عدم اطمینان به آینده تجربه شده است. جنگ عراق، جنگ افغانستان، بحران فلسطین، جنگ داخلی سوریه، ظهور داعش، فروپاشی لبنان، جنگ یمن، تنش‌های مداوم ایران و آمریکا، بحران‌های اقتصادی و موج‌های پیاپی مهاجرت؛ هر بحران هنوز پایان نیافته که بحران بعدی آغاز می‌شود.

نتیجه این وضعیت، فقط ویرانی سیاسی و اقتصادی نیست؛ نوعی فرسودگی روانی عمیق نیز در حال شکل‌گیری است. خاورمیانه سال‌هاست در وضعیتی زندگی می‌کند که می‌توان آن را «اضطراب مزمن تاریخی» نامید؛ احساسی دائمی از ناپایداری، ناامنی و بی‌اعتمادی به آینده.

در چنین فضایی، حتی زندگی روزمره نیز رنگ دیگری پیدا می‌کند. بسیاری از مردم منطقه، از برنامه‌ریزی بلندمدت فاصله گرفته‌اند، زیرا احساس می‌کنند هر لحظه ممکن است همه‌چیز تغییر کند؛ ارزش پول سقوط کند، جنگی آغاز شود، مرزی بسته شود یا بحرانی سیاسی تمام معادلات زندگی را به هم بزند. برای بخش بزرگی از جامعه، آینده دیگر چیزی روشن و قابل تصور نیست؛ بیشتر شبیه مهی غلیظ و نامطمئن است.

این وضعیت تأثیر عمیقی بر روان جمعی دارد. در جوامعی که ثبات نسبی وجود دارد، انسان‌ها معمولاً می‌توانند برای سال‌ها بعد برنامه‌ریزی کنند؛ خانه بخرند، کسب‌وکار بسازند، آینده فرزندانشان را تصور کنند. اما در بخش‌هایی از خاورمیانه، افق زمانی زندگی کوتاه‌تر شده است. بسیاری از مردم بیش از آنکه به ده سال بعد فکر کنند، نگران عبور از ماه یا حتی هفته آینده‌اند.

همین عدم اطمینان دائمی، نوعی خستگی پنهان ایجاد می‌کند؛ خستگی‌ای که همیشه با فریاد و اعتراض همراه نیست. گاهی خود را به شکل بی‌حوصلگی عمومی، بدبینی، کاهش اعتماد اجتماعی یا میل گسترده به مهاجرت نشان می‌دهد. برای بسیاری از جوانان منطقه، رؤیای اصلی دیگر تغییر جهان نیست؛ فقط یافتن جایی با ثبات برای زندگی است.

در این میان، نسل جدید وضعیت پیچیده‌تری دارد. نسل‌های پیشین دست‌کم خاطره‌ای از دوره‌های آرام‌تر داشتند؛ اما بسیاری از جوانان امروز خاورمیانه از کودکی در فضای بحران بزرگ شده‌اند. آنها جهان را از خلال تصاویر جنگ، تحریم، قطعی اینترنت، فروپاشی اقتصادی و اخبار نگران‌کننده شناخته‌اند. برای چنین نسلی، اضطراب گاه به بخشی عادی از زندگی تبدیل می‌شود.

شبکه‌های اجتماعی نیز این فرسودگی را تشدید کرده‌اند. پیش‌تر، انسان دست‌کم می‌توانست از اخبار فاصله بگیرد، اما اکنون بحران همیشه در جیب مردم حضور دارد. تلفن همراه مدام یادآوری می‌کند که جایی انفجاری رخ داده، بازاری سقوط کرده یا تنشی تازه آغاز شده است. ذهن انسان فرصت کافی برای بازیابی روانی پیدا نمی‌کند. جامعه در حالت آماده‌باش دائمی زندگی می‌کند.

در کنار این مسئله، نوعی احساس «بی‌قدرتی سیاسی» نیز در بسیاری از جوامع منطقه گسترش یافته است. مردم بارها شاهد تغییر دولت‌ها، جنگ‌ها، اعتراض‌ها و وعده‌های بزرگ بوده‌اند، بدون آنکه لزوماً زندگی روزمره‌شان به ثبات پایدار برسد. همین تجربه تکرارشونده، به‌تدریج می‌تواند حس اثرگذاری فردی و جمعی را تضعیف کند.

حتی زبان روزمره مردم نیز این فرسودگی را بازتاب می‌دهد. در بسیاری از کشورهای منطقه، شوخی‌های تلخ، طنز سیاه و نوعی بدبینی آرام به بخشی از فرهنگ عمومی تبدیل شده است. مردم می‌خندند، اما پشت این خنده‌ها اغلب خستگی عمیقی پنهان است؛ خستگی ناشی از زندگی در منطقه‌ای که تاریخ معاصر آن کمتر فرصت تنفس داده است.

با این حال، تصویر خاورمیانه فقط تاریکی نیست. شاید یکی از عجیب‌ترین ویژگی‌های جوامع منطقه، توان بالای آنها برای ادامه دادن باشد. مردم خاورمیانه، با وجود همه بحران‌ها، هنوز زندگی می‌کنند، کار می‌کنند، عاشق می‌شوند، موسیقی می‌سازند، فیلم تولید می‌کنند و برای آینده تلاش می‌کنند. در دل همین فرسودگی، نوعی مقاومت روزمره نیز وجود دارد؛ مقاومتی که گاه کمتر دیده می‌شود.

خبر

وزیر جنگ آمریکا:

آتش‌بس با ایران برقرار است

وزیر جنگ آمریکا ضمن تکرار لفاظی های گذشته علیه جمهوری اسلامی گفت: آتش‌بس با ایران برقرار است.

پیت هگست تهدیدات گذشته علیه ایران را تکرار و ادعا کرد: نحوه حل‌وفصل پرونده ایران بر اساس شروط ما و شروط رئیس جمهور ترامپ خواهد بود. ما به اندازه کافی مهمات و توانمندی لازم برای تحقق اهدافمان در ایران در اختیار داریم. وزارت جنگ کاملاً آماده و مهیای اقدام علیه ایران در صورت لزوم است. هر زمان که رئیس جمهور ترامپ بخواهد، می‌توانیم پروژه آزادی را از سر بگیریم.

هگست مدعی شد: به دلیل حساسیت مأموریتی که رئیس جمهور ترامپ بر عهده دارد و برای تضمین اینکه ایران به بمب هسته‌ای دست پیدا نکند، گام بعدی علیه این کشور را اعلام نخواهیم کرد.

باوجوداینکه ناکامی آمریکا در دستیابی به اهداف اعلامی طی حملات متجاوزانه به ایران بر جهان آشکار شده، اینک هگست، ادعاهای گذشته درباره پیروزی در جنگ علیه ایران را تکرار کرد و مدعی شد: ما در ایران در حال پیروزی هستیم و در تمام جنبه‌های نبردی که در این درگیری وارد آن شدیم، به پیروزی دست یافته‌ایم. در حالی که شکست‌ناپذیری و قدرت ایران موجب آمدن آمریکا به پای میز مذاکره شده است، وی مدعی شد که «ایرانی‌ها می‌دانند که ما پیروز شده‌ایم و به همین دلیل تمایل دارند پای میز مذاکره بنشینند.»

آخرین طرح مذاکراتی ایران، در چارچوب تبادل پیام‌هامیان ایران و آمریکا به‌طرف آمریکایی ارائه شده است. این فرآیند تبادل پیام از زمان برگزاری نشست اسلام‌آباد مستمر در جریان است.

خبر

سفیر ایران در چین تشریح کرد؛

جزئیات پیام تهران به پکن درباره تنگه هرمز

سفیر ایران در چین بیان کرد: همکاری بلندمدت با چین برای ایران نوعی عمق راهبردی دیپلماتیک ایجاد می‌کند.

به گزارش دیدبان ایران، عبدالرضا رحمانی فضلی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در چین با اشاره به تلاش چین برای کاهش تنش در منطقه غرب آسیا در نتیجه جنگ تحمیل شده به ایران گفت: «پکن کوشید از طریق رایزنی با بازیگران مؤثر، ارایه ابتکار صلحی مشترک با پاکستان که زمینه ساز گفتگوهای اسلام آباد شد و نیز طرح چهار ماده ای آقای شی جین پینگ مسیر بازگشت به گفت‌وگو را باز نگه دارد و تقویت کند.»

وی افزود: سند مشارکت جامع راهبردی در چین بزنگاه‌هایی معنا پیدا می‌کند. این سند فقط درباره سرمایه‌گذاری، نفت، زیرساخت یا تجارت نیست؛ بلکه درباره این است که ایران در نظم در حال تغییر جهانی، چه جایگاهی برای خود تعریف می‌کند.

رحمانی فضلی ادامه داد: همکاری بلندمدت با چین برای ایران نوعی عمق راهبردی دیپلماتیک ایجاد می‌کند؛ ایران می‌تواند نشان دهد که در برابر فشار آمریکا، گزینه‌های واقعی، شرکای مهم و ظرفیت‌های جایگزین دارد.

سفیر ایران در پکن گفت: مسئله اصلی برای تهران این است که آیا طرف مقابل آماده شنیدن پیام واقعی ایران هست یا نه. پیام ایران روشن است: توقف دایمی جنگ، تثبیت آتش‌بس پایدار، رفع محاصره و احترام به حقوق مشروع ایران. چین می‌تواند این پیام را در سطح قدرت‌های بزرگ بازتاب دهد.